

Lauku
aktualitātes

4. lappusē

Klimata
kampanja
Līvānos

9. lappusē

Rudens skrējieni
pa Ubagļici

11. lappusē

Preiļos noskaidroja Latgales labākos jaunos pavārus

● Latgales profesionālo skolu jauno pavāru konkursā Preiļos uzvaru guva Arturs Linkevičs no Daugavpils, bet trešā vieta pienācās programmas vietas Preiļos audzēknei Līgai Mūrniecei (attēlā centrā). Arī Arturu daļēji var uzskatīt par preiļēni, jo astoņas klases viņš pabeidza Preiļu 1. pamatskolā. Foto: A.Šņepsts

Jau otro gadu pēc kārtas Viduslatgales profesionālā vidusskola izglītības programmas īstenošanas vietā Preiļi (oficiālais nosaukums, bet sarunvalodā — joprojām Preiļu arodvidusskolā) rīkoja Latgales reģiona profesionālo vidusskolu topošo pavāru konkursu «Latgales 2011. gada jaunais pavārs».

Uz konkursu bija ieradušies jaunieši no Daugavpils, Bēbrenes profesionālajām vidusskolām, no Austrumlatgales profesionālās vidusskolas, ko pārstāvēja Lūznavas, Zilupes un Rēzeknes skolas. Viduslatgales profesionālo vidusskolu pārstāvēja Preiļu, Dagdas un Višķu skolu audzēkņi.

Konkursanti stingras žūrijas uzraudzībā gatavoja divus ēdienus — saldo un zupu. Pirms tam viņi bija iesūtījuši savas

receptes, attiecīgi gatavojušies, un konkursa laikā lika malā uztraukumu un parādīja savu kulināra māku. Žūrija vērtēja gan idejas oriģinalitāti, gan to, kā izdevies iecerī īstenot, kāda ir garšas buķete, ēdiena izskats. Vērtēšanas komisijā darbojās Gunta Stepanova no Skrundas arodvidusskolas, Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) profesionālās komisijas pavāru specialitātē pārstāve, Elmārs Kovaļevskis, Latvijas viesnīcu un restorānu asociācijas restorānu nodaļas vadītājs, Santa Graikste, Latvijas viesnīcu un restorānu asociācijas izpilddirektore, Līvija Brūvere, augstskolas «Turība» pārstāve, vairāku mācību grāmatu autore, konkursu žūriju locekle un Māris Astičs, augstas kvalifikācijas praktizējošs pavārs.

Kamēr jaunie pavāri sacentās savā prasmē, viņu līdzatbraukušie skolotāji kādā citā telpā vēroja bāra darba pa-

raugdemonstrējumus, uzzināja, kā organizēt šo darbu, iepazīna jaunākās tendences un paņēmienus bārmeņu darbā. Demonstrējumus, veikli jaucot, dekorējot un rādot kokteiļu pasniegšanu, rādīja bārmenis Deniss Smirnovs no Daugavpils.

Skolai saviem audzēkņiem jāpiedāvā iemācīties kaut ko vairāk, ne tikai ēdiena gatavošanu, «Novadniekam» atzina Viduslatgales profesionālās izglītības vadītāja vietniece mācību darbā Biruta Podskočija. Labi, ja jauniešiem ir iespēja iemācīties arī bārmeņu darbu. Mūsu skola to var nodrošināt uz fakultatīvo nodarbību rēķina, un jau pašlaik izveidota grupa audzēkņiem, kas sasnieguši 18 gadu vecumu. Bārmeņa zināšanu apguves programma paredzēta 100 stundu apjomā un tiek atbalstīta Eiropas finansējuma ietvaros.

Turpinājums 2. lappusē.

Ziemassvētku dāvana “Novadnieka” lasītājiem

● Decembris ir abonēšanas kampaņas pēdējais mēnesis. Abonējot “Novadnieku”, katrs abonents piedalīsies “Latvijas Pasta” organizētajā izlozē ceļojumam uz Austrāliju. Arī “Novadnieka” redakcija ir parūpējusies par Ziemassvētku dāvanu saviem uzticīgajiem lasītājiem. **VISI laikraksta abonētāji dāvanā saņems pārliekamo mēnešu kalendāru 2012. gadam.** Kalendāru saņemsiet kopā ar “Novadnieka” pirmo numuru 2012. gada 6. janvārī.

● 20 „NOVADNIEKA” gada abonenti saņems dāvanā Hipotēku bankas ekskluzīvos kalendārus.

Iededzam otru sveci Adventa vainagā un gaidām To, kam jāatnāk. Vai pietiek tikai ar pasīvu gaidīšanu, rotājot aizvien

skaistākus vainagus un rīkojot to konkursus? Sastādot sarakstu ar dāvanām, kas jānopērk un ar cilvēkiem, kas jāpadāvina? Vai būtiskākais Adventa laikā nav atvērt savas sirdis līdzietībai un žēlsirdībai? Vai aiz ikdienišķa skaļuma un izklaidēm maz spējam saklausīt, kam vajadzīga mūsu patiesa vēlme palīdzēt?

Policija garantēto izmaksu saņēmējus aicina būt uzmanīgiem

Valsts policija sadarbībā ar Finanšu un kapitāla tirgus komisiju aicina bijušos Latvijas Krājbankas klientus, kuri izvēlējušies savu garantēto atbildību izņemt skaidrā naudā, neaizmirst par drošības pasākumiem.

Policija brīdina, ka garantēto līdzekļu izmaksas periodā var aktivizēties kabatzagli un laupītāji, tāpēc jāievēro drošības pamatnosacījumi skaidras naudas izņemšanas laikā un pēc tās:

- ✓ rūpīgi sekot naudas drošībai pēc izņemšanas — ievietot to makā, somā vai citā drošā vietā un uzraudzīt to, kā arī neglabāt maku viegli pamanāmā vietā (iepirkumu maisiņā, somas ārējās kabatās, mugursomā, bikšu aizmugurējās kabatās);
- ✓ ja nauda atrodas somā, tad somu turēt tā, lai tā būtu redzama;
- ✓ ja ir iespēja, izvairīties no pārvietošanās tumšajā diennaktī laikā pa nomaļām vietām;
- ✓ neinformēt svešus vai mazpazīstamus cilvēkus par izņemto skaidro naudu vai plāniem, dodoties pēc tās;
- ✓ pēc iespējas īsāku laiku periodu glabāt naudu nedrošās vietās;
- ✓ neuzticēties svešiem cilvēkiem, kas piedāvā palīdzēt naudas izņemšanā no bankomāta, nedot viņiem savu karti un kodu.

Lai izvairītos no iespējamiem incidentiem Valsts policija iesaka izvairīties no lielu skaidras naudas summu izņemšanas un pārvietošanas. Ja tomēr klients ir kļuvis par likumpārkāpēju upuri, tad nekavējoties par to ir jāinformē policija, zvanot par tālruniem 110 vai 112.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Valsts pārņem «airBaltic» akcijas

Trešdien, 30. novembrī, Satiksmes ministrija (SM) uz pirmpirkuma tiesību pamata iegādājusies AS «Latvijas Krājbanka» iekārtās Latvijas nacionālās lidsabiedrības «airBaltic» mazākuma akcionāram «Baltijas Aviācijas sistēmas» (BAS) piederošās «airBaltic» kapitāldaļas, aģentūra LETA uzzināja SM. Kā norāda SM, akcijas iegādātas, lai nodrošinātu valsts interešu ievērošanu atbilstoši Ministru kabineta otrdienas, 29. novembra, lēmumam pieņemt «Krājbankas» izteikto iekārtāto akciju atpiršanas piedāvājumu. Atbilstoši valdības lēmumam SM iegādājās «Krājbankai» piederošo ķīlu — 47,2% «airBaltic» akciju par nominālvērtību 224 453 latu, tādējādi valstij kļūstot par 99,8% «airBaltic» akciju īpašnieku. Atbilstoši valdības lēmumam satiksmes ministrs ir nosūtījis vēstuli BAS ar aicinājumu turpināt pildīt noslēgto vienošanos un piedalīties jaunajā akciju emisijā 22. decembrī. Ieņēmumus par «airBaltic» akcijām «Krājbanka» izmantos to noguldītāju prasību apmierināšanai, kuriem atbilstoši likumam kompensācijas neparedz Noguldījumu garantijas fonds. Valdība, pieņemot lēmumu, ņēma vērā arī Finanšu ministrijas viedokli, ka šis lēmums būtiski neietekmēs 2012. gada budžeta izstrādi — nepieciešamā summa par visu «airBaltic» akciju iegādi tiks segta no Satiksmes ministrijas 2011. gada pašu ieņēmumu atlikumiem, to saskaņojot ar Saeimas Budžeta un finanšu komisiju.

Kopš naturalizācijas procesa sākuma pilsonībā uzņemti gandrīz 137 000 personu

Kopš 1995. gada, kad sākās naturalizācijas process, kopumā saņemti naturalizācijas iesniegumi no 149 tūkstošiem personu, bet pilsonībā uzņemti gandrīz 137 tūkstoši personu. Pārējie nav nokārtojuši valsts valodas prasmi un Latvijas vēstures zināšanu pārbaudes, trešdien Saeimas Pilsonības likuma izpildes komisijā paskaidroja Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes priekšnieks Vilnis Jēkabsons, informē ziņu aģentūra BNS.

Eksprezidenta Zatlera auto varētu būt dārgāks par priekšteču spēkratiem

Eksprezidenta Valda Zatlera vajadzībām paredzētais auto varētu būt dārgāks nekā viņa priekšteču mašīnas. Šāda situācija iespējama tāpēc, ka trūkst vienotu standartu, uzskata Saeimas deputāts Gunārs Rusiņš un aicina uzlabot līdzšinējo kārtību, vēsta laikraksts "Neatkarīgā". Piemēram, Guntā Ulmaņa vajadzībām Valsts prezidenta kanceleja turpmākos četrus gadus irē mašīnu par 958,62 latiem mēnesī (bez pievienotās vērtības nodokļa), tāpat kopumā par 40 013,76 latiem līgumā paredzētajā laikā. Vaira Viķe-Freiberga brauc ar automašīnu, kas pirka par apmēram 67 000 latu (bez PVN). Zatleram domātais auto, ko pirks Aizsardzības ministrija (AM), provizorisks varētu maksāt ap 87 000 latu bez PVN, raksta avīze. "Būtu grēks nepateikt, ka prasības eksprezidentu mašīnām izriet arī no viņu vēlmēm. Tāpēc ar steigu ir jāmaina šis privilēģijas nosacījumi," saka Rusiņš, kurš rosinājis diskusiju Saeimas Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijā. Saskaņā ar likumu eksprezidentiem pienākas apsardze četrus gadus pēc pilnvaru termiņa beigām, bet to var arī pagarināt, ja tā izlemj Ministru kabinets (MK). Kā liecina līdzšinējā prakse, eksprezidentiem auto tiek nomainīti pēc aptuveni četriem gadiem. Kaut arī ne likumā, ne MK noteikumos nav norādīts, ka eksprezidentiem jālieto luksusa klases limuzīni, viņu vajadzībām tiek pirkti vai nomāti tieši tādi. Valsts kontroliere Inguna Sudraba "Neatkarīgajā" iepriekš sacīja, ka vajadzētu precizēt eksprezidentu funkcijas, lai izvērtētu, kādas automašīnas to veikšanai viņiem nepieciešamas.

Sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 65307056, mob. tel. 29410288 (redaktorei),

65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

65307058, 65307059 (žurnālistiem). Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī
(otrdien, piekdien).

*Uzņemties pilnu atbildību par katru savas dzīves posmu!
Nekad nevaino citus un nemēģini aizbildināties!*

Valdībai un Saeimai ir jāpilda iepriekš dotie solījumi, nevis jāsamazina finansējums ceļu uzturēšanai

**Valdībai un Saeimai ir jāpilda solījumi,
ko tās pirms vairākiem gadiem devušas,
lai veicinātu administratīvi teritoriālo
reformu, nevis jāsamazina finansējums
ceļu uzturēšanai, aģentūrai LETA sacīja
Līvānu novada domes priekšsēdētājs
Andris Vaivods (attēlā).**

"Lai veicinātu administratīvi teritoriālo reformu, valdība un Saeima pirms vairākiem gadiem bija solījušas divu triju gadu laikā piešķirt līdzekļus, lai noasfaltētu ceļus no pagastu pārvaldēm līdz novadu centriem. Vēl 2009. gadā šim vajadzībām bija paredzēts 31 miljons latu. Budžeta samazināšanas rezultātā nauda tika noņemta. Šim vajadzībām līdzekļi nav piešķirti arī nākamajos gados," stāsta Vaivods.

2008. gadā ceļu remontiem un uzturēšanai Līvānu novada pašvaldībai no valsts budžeta bija piešķirti 400 000 latu, bet šogad šī summa ir vien 130 000 latu, un nākamgad to plānots vēl vairāk samazināt. "Tas ir neprāts. Agrāk mēs gadā varējām sakārtot vismaz vienu ceļa posmu, taču tagad līdzekļu pietrūkst pat to uzturēšanai. Lai nodrošinātu kaut cik normālu ceļu uzturēšanu, pašvaldība jau patlaban no sava budžeta piešķir šim vajadzībām papildu līdzekļus, kas pusotru reizi pārsniedz valsts finansējumu," saka Līvānu mērs.

Situāciju vēl vairāk sarežģī tas, ka pastāvīgi pieaug sociālā spriedze un pašvaldībai nākas palielināt izdevumus sociālajām vajadzībām. 2008. gadā Līvānu novada pašvaldības sociālais budžets bija 240 000 latu, savukārt šogad — jau 480 000 latu.

"Mēs nevaram pavisam neremontēt ceļus, pretējā gadījumā tiks kavēta visa novada ekonomiskā izaugsme, kā arī sagaidāmi tiesu darbi. Iedzīvotāji un žurnālisti jau tagad pārmet, ka ceļi tiek remontēti nepietiekami, un viņiem ir taisnība. Būtu pašvaldībai nepieciešamais finansējums, tā

visus ceļus savestu kārtībā dažos gados. Bet tā nākas knāpināties un, lai rastu līdzekļus kaut minimāliem ceļu remontiem, nākas samazināt finansējumu izglītības un citām pašvaldības budžeta iestādēm, samazināt strādājošo darba algas," sūrojas Andris Vaivods.

Vissliktākajā stāvoklī patlaban ir otrās kategorijas ceļi, kuru remontiem pēdējo 20 gadu laikā valsts faktiski nav piešķirusi līdzekļus. Ir ceļi, kuri nav asfaltēti gadus 40, lielai daļai grants ceļu segums savu ir faktiski nokalpojies, tie ir kļuvuši puteklaini un uz tiem izveidojušās lielas bedres, kas kļuvušas par iemeslu ne vienai vien avārijai, tajā skaitā arī ar letālu iznākumu. Negatīvi ceļu stāvokli ietekmē arī smagie baļķu vēdeļi.

Līdzekļu trūkuma dēļ ziemā otrās kategorijas ceļi praktiski netiek kaisīti, bet arī pa šiem ceļiem bērniem ir jātiek skolā un vecākiem uz darbu. Pa šiem ceļiem nākas pārvietoties arī operatīvo dienestu transportam.

Ceļi, ietves un pagalmi ir viens no svarīgākajiem infrastruktūras veidiem. Ceļu sliktā stāvokļa dēļ nopietni cieš cilvēki, kam pārvietojoties nākas tērēt ceļā daudz vairāk laika, nekā tas būtu nepieciešams. Būtiski pieaug transporta remonta izmaksas, bremsējas arī reģiona ekonomiskā izaugsme kopumā.

Ja jau tuvākajā laikā nekas netiks darīts lietas labā, šiem ceļiem draud pilnīga sabrukšana un tad to atjaunošanai būs nepieciešami daudz lielāki līdzekļi, bridina Līvānu novada priekšsēdētājs.

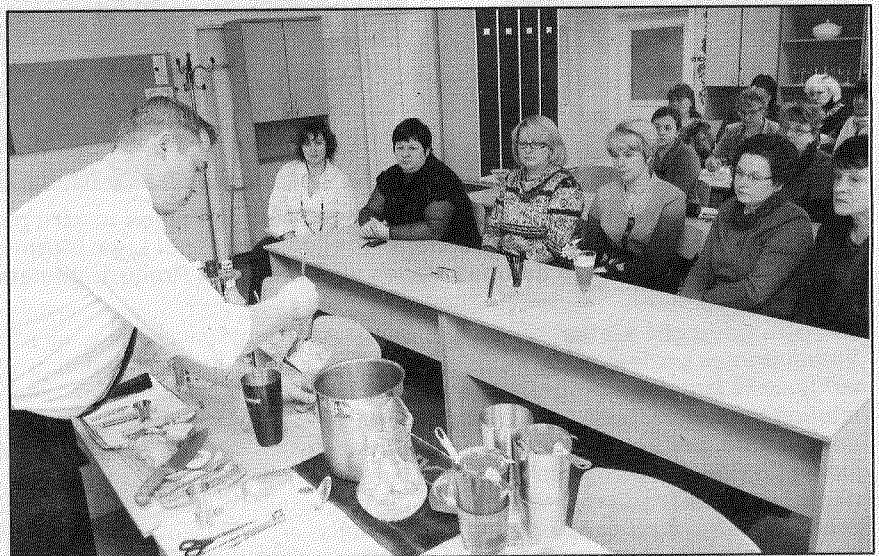
Kā alternatīvu finansējuma samazināšanai ceļu remontiem Līvānu mērs piedāvāja nodot pašvaldībām Labklājības ministrijas funkcijas ar visu tām paredzēto finansējumu, sakot, ka valstij būtu vairāk jāuzticas pašvaldībām, jo tās labāk pārzina situāciju uz vietas un var racionālāk izmantot līdzekļus: "Lai valsts nodarbojas ar savām lietām, pašvaldības nodarbošies ar savām."

Preiļos noskaidroja Latgales labākos jaunos pavārus

Sākums 1. lappusē.

Jauno pavāru konkursā par uzvarētāju kļuva Arturs Linkevičs no Daugavpils, otro vietu ieguva Gints Butkus no Višķiem, trešo — Līga Mūrniece no Preiļiem. Līgai konkursam sagatavoties palīdzēja pedagoge Ināra Liepiņa. Gints un Līga pārstāv Viduslatgales profesionālo vidusskolu.

Viduslatgales profesionālā vidusskola izveidota no četrām skolām un cinās par kompetences centra statusu. Tas nozīmē, ka skolai būs iespēja Latgales reģionā veikt metodisko apmācību pavāru sagatavošanas jomā. No Latvijas viesnīcu un restorānu asociācijas saņemts atzinums, ka skola ir pietiekoši laba, lai veiktu šo darbu, un jauno pavāru konkurss ir viens no pasākumiem, kas būs jāorganizē skolai, kas iegūs kompetences centra statusu, — «Novadniekam» stāstīja Biruta Poskočija. Izskaidrojot saprotamāk, pedagoge teica, ka kompetences centra statusa piešķiršana līdzinās ģimnāzijas statusa piešķiršanai vidusskolai. Viduslatgales profesionālās vidusskolas ietvaros programmas īstenošanas vietā Preiļi tiek plānots attīstīt ēdināšanas un skaistumkopšanas speciālistu sagatavošanas virzienu, Višķos attīstīties lauksaimniecības novirziena speciālistu apmācīša-

● Deniss Smirnovs demonstrē jaunākās tendences bārmeņa darbā. Foto: A.Šņepsts

na, Jaunaglonas skola saņēmusi atbalstu lauku tūrisma speciālistu sagatavošanā. Savukārt Dagdā uzsvars tiks likts uz būvdarbu speciālistu apmācībām. Ja vidusskola iegūs kompetences centra statusu, tai mainīsies arī nosaukums, par ko pašlaik tiek diskutēts, bet zināms, ka tai būs jāveic metodiskās funkcijas attiecībā uz pārējām reģiona skolām. Tādā gadījumā

Preiļos mācīties strādāt ar modernām tehnoloģijām ieradīsies audzēkņi un pedagogi no citām Latgales profesionālajām skolām, optimismu pūda Biruta Podskočija, gan piebilstot, ka attiecīgam lēmumam par kompetences centra izveidošanu vajadzīgs arī politisks lēmums.

L.Rancāne

Iepazīna brīvprātīgā darba pieredzi Īrijā

● Uzzināt, kā pareizi veidrojama pašvaldību un brīvprātīgo sadarbība, Latvijas, Lietuvas, Igaunijas un Polijas pārstāvji apmeklēja Īriju. Preiļu novada domes priekšsēdētājs Aldis Adamovičs — otrajā rindā trešais no labās.

Novembra sākumā Preiļu novada domes priekšsēdētājs Aldis Adamovičs piedalījās Eiropas Savienības partnerattiecību projekta ietvaros ar Latvijas Pašvaldību savienības līdzdalību organizētā pieredzes iegūšanas braucienā uz Īriju.

Izvēlas tūkstoši

«Pašvaldību sadarbība ar brīvprātīgajiem» — tāds bija brauciena temats, ko Īrijā iepazīna vairāki Latvijas Pašvaldību savienības pārstāvji, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Eiropas projektu koordinēšanas speciālisti. Pašvaldības pārstāvēja Preiļu novada un Auces novada vadītāji. Tā kā tas ir pārrobežu projekts, grupā bija četri pārstāvji no Igaunijas, pa pieciem no Lietuvas un Polijas.

«Pabijām gan Ziemeļīrijā, gan Dienvidīrijā, kur uzkrāta laba pieredze, kā sadarboties ar brīvprātīgajiem, kā gūt maksimālu efektu,» teic A.Adamovičs. «Latvijā, citās Baltijas valstīs, kā arī tā saucamajā postpadomju teritorijā šādas sadarbības formas vēl tikai sākuma iedegļi, tāpēc labi piemēri ir noderīgi, lai saprastu, kā brīvprātīgā darba kustību organizēt.

Mitinājāmajiem nelielā pilsētiņā Daunpatrika, kas ir divu brauciena stundu attālumā no Dublīnas un tikpat no Belfastas. Iepazināmajiem ar trim pašvaldībām, tajā skaitā ar brīvprātīgo darbu arī kādā Belfastas daļā. Mums pārsteidzošākais bija tas, ka katrā pašvaldībā ik gadu brīvprātīgajā darbā iesaistās desmitiem tūkstoši cilvēku.

Jāgādā tikai par materiālo bāzi

Ko nozīmē brīvprātīgais darbs? To, ka cilvēki par paveikto nesāņem atalgo-

jumu. Savukārt organizatoriem jānodrošina visa materiālā bāze, kas nepieciešama, darbinieki tiek arī ēdināti. Brīvprātīgie strādā no dažām stundām līdz vairākām dienām mēnesī. Tā kā darbojas ļoti ļoti daudz palīgu, darbu saskaņošana nav vienkārša. Ne visi strādā regulāri.

Varējām tikai brīnīties, un mūsu galvenās pārdomas saistījās ar to, cik daudz būs jānopūlas, lai brīvprātīgajā darbā iesaistītu jauniešus, kuru Īrijā palīgu pulkā ir pārsteidzoši daudz. Iedomājāmajos Latvijā rīkotās tradicionālās sakopšanas talkas — varbūt tādas rīkot biežāk, varbūt ne tikai vākt un tīrīt, bet darīt arī ko citu?

Var jautāt, kā ir panākuši, ka tik daudz jauniešu atbalsta kustību? Man šķiet, daļa atbildes ir tajā, ka turienes cilvēkiem nav jāspringst par iztikas pelnišanu, nav jādomā, kā ģimene iztikas rit, parīt vai pēc nedēļas. Īri pašlaik ir pārtikuši cilvēki, kuri labprāt dara sabiedrībai noderīgus darbus bez atlīdzības. Iespējams, tas ir papildinājums un svaiga vēsma kopumā rimtajā un garlaicīgajā ikdienā.

Idejas, kur pielikt roku

Mums līdz tam vēl tāls ceļš ejams. Ir jādomā ar jaunatni, varbūt pat bērniem, lai jaunos cilvēkus pārliecinātu, ka labus darbus ne vienmēr vajag mērit naudā. Preiļu novada domei jau ir padomā gan vairāki sadarbības partneri, gan idejas, kuras varēs realizēt jau nākamgad. Ir daudz reālu un noderīgu lietu, ko varētu paveikt. Domāju, ka cilvēki būs atsaucīgi, par to liecina mūsu rīkotās talkas, kad noslēgumā visi priecājas par padarīto.

Materiāli, darba rīki, kas jānodrošina — tas viss gan ir pašvaldības ziņā un, protams, maksā naudu. Runājot par

Preiļiem, domāju, viens no svarīgākajiem objektiem, kur mēs varētu iesaistīt brīvprātīgos, ir parks. Tas ir ne vien skaists, bet arī pietiekami plašs, lai darba sakopšanā pietiktu daudzām ilgam laikam.

Sarežģītāks ir jautājums par to, kā brīvprātīgos varētu iesaistīt sociālajā jomā. Diemžēl arī Latvijas likumdošana nav vērsta uz to, lai veicinātu darboties sabiedriskā kārtā. Viss tiek reglamentēts, par visu noteikta maksa, to drikst un to atkal nedrīkst, bezgalīgā birokrātija — šīs lietas bremzē brīvprātīgā darba idejas izplatīšanos. Izstrādājot pašvaldības nākamā gada budžetu, esmu ņēmis vērā Īrijā gūto pieredzi un centīšos deputātus pārliecināt, ka jāieplāno līdzekļi šī darba veicināšanai. Īrijā mums, piemēram, stāstīja, ka jau pašlaik tiek gatavoti 10 tūkstoši brīvprātīgo, kuri strādās Londonā nākamgad notiekošajās olimpiskajās spēlēs.

Katram brīvprātīgajam pārbaudītāju un kontrolieri klāt pielikt nav iespējams. Tāpēc cilvēku apziņai jābūt tādai, ka katru darbu padara kārtīgi. Esmu pārliecināts, ka mūsu brīvprātīgie strādā teicami, vairāk klibo šī darba organizatoriskā puse. Centīsimies visu vērst par labu.»

□□□

A.Adamovičs atzina, ka brauciens bijis vērtīgs vēl arī ar to, ka redzēta ir attieksme pret iebraucējiem. Ar smaidu tiek uzņemti tūristi, bet viesstrādniekus, šķiet, vairs savā «zaļajā salā» nevēlas redzēt. Sastaptie latvieši arī atzinuši, ka attieksme no iru un ziemeļīru puses kļuvusi daudz vēsāka. Jā, algas esot joprojām labas. Taču, ja dzimtenē varētu nopelnīt kaut pusi no Īrijā maksātā, daudzi brauktu mājās. Diemžēl pagaidām neviens neatgriežas.

L.Kirillova

Dieviņa mīlētie, nelabā bikstītie

Tagad ir moderni visos problemātiskos gadījumos piesaukt un algot tā saucamos neatkarīgos ekspertus. *airBaltic*, redz, piemēram, vērtēja, *knābja* priekšnieka kandidātus tāpat neatkarīgie analizēja un viņu kauliņus mazgāja. Ar Latvijas Krājbanku *šaižite* sanāca — nenovaktēja isto brīdī izsaukt ekspertus, kas brīdinātu par briesmām. Teiksiet, ka finanšu iestādēm jau ir savs uzraugs, kam ta vēl vajag? A šis uzraugs ir tāpat kā kaķis Matroskīns no multfilmā par Skābpiena ciemu — smukumam. Ne jau pirmo reizi Finanšu un kapitāla tirgus komisija kaut ko garām palaidusi, pārāk maigi privātbanku zagligajām haizivīm un pirkstiem skatījusies. Un neba gadījums ar Krājbanku būs pēdējais. Šitais milzums banku, kas mūsu mazajā zemītē darbojas, nav normāli.

Vairāk kā skaidrs, ka otra Šveice mēs noteikti nebūsim, — bankas noteikti *plīsīs* vēl. Kuras? Tas, lūk, ekspertiem jāprasa. Vienkārsie ļautiņi, kas tur glabāja pensijas grašus, zārka naudu vai operācijai iekrāto mazumiņu, paši vainīgi, ka privātu banku joprojām ir uzskatījuši par valsts banku. Pa vecam paradumam, kad Krājcase bija vienīgā un citas bankas visā valstī nemaz nedrīkstēja būt. No tiesas zēl, ka cilvēki (veci vai jauni) neseko līdz apkārt notiekošajam. Bet tagad, kad kārtējo nepatikamo mācību guvuši, uz visām bankām bez izņēmuma skatīsies ar tik lielām aizdomām, ka sakrātos grašus noguldīs ja ne *zemes bankā* zem jāņogu krūma, tad virtuves plauktā, kur bleķa kārbā milti glabājas. Vienīgās bažas, ka miltu tāri var ieviesties, bet tiem jau papīrs, lai arī ar ūdenszīmēm, negaršo.

Banka Baltija, Rīgas Komerbanka, tad «Parrex» banka. Neviens nav veicis uzskaiti, cik nelaimju to sakarā noticis — sirdstriekas, insulti, pašnāvības un tā tālāk. Svaigākais negadījums nupat — pagājušajā nedēļā, kad Madonā, otro reizi stāvēt rindā pie bankomāta, lai izņemtu 50 latus, pēkšņi sagūmis un cilvēku acu priekšā nomiris kāds sešdesmit piecus gadus vecs vīrietis. Ne iepriekš slims, nedz citādi vārgs, bet stalts vīrs, kura tuvinieki tagad saka — cilvēka dzīvība maksājusi nieka 50 latus. Vienīgais secinājums, ko pēc tā var teikt — pēdējie notikumi ir bankas un tās uzraugu ņirgāšanās par cilvēkiem, bezgalīgs cinisms, noziegums.

Ir jāsaubās, vai turpmāk mūsu pensionāri (kaut simts datorkursus beiguši) kļūs gudrāki un spēs izvērtēt atlikušo banku akcionāru uzvedību un arī pašas bankas. Tieši tā viņiem ieteica finanšu ministrs Vilks — iedziļināties *Lursoft* datu bāzēs un mediju publikācijās. Dagdas un, piemēram, Viļānu tantēm un onkuļiem tāds ieteikums ir, kā saka, pie kājas. Nav viņu spēkos mazajās pilsētiņās citu banku filiāles atvērt vai bankomātus rindā salikt. Viena banka bija, tai arī ticēja. Pie tam banka, kura nesa valsts vārdu, lai arī patiesībā piederēja nebūt ne latviešiem.

Tas nu par svaigāko un sāpīgāko. Gan jau situācija pamazām nomierināsies, cilvēkiem satraukums un dusmas rimsies. Galu galā decembris, pirmais ziemas mēnesis, sācies. Rožu krūmā, kas aug redakcijas pagalmā, zara galā sarkans zieds. Košs un acis kritošs. Vai tādi brīnumi citkārt redzēti, ka ziemas laikā dārzā rozēs zied? Šķiet, nē, bet, ja daba reiz mums savu silto vaigu pagriezusi, tad jāpieņem notiekošais bez ierunām un ar pateicību. It īpaši pilsētniekiem, kuriem dzīvokļos siltuma pietiek arī no knapi remdenajiem radiatoriem. Pēc komunālo maksājumu rēķinu nokārtošanas maciņš pilnāks paliks. Tumsa gan nomāc. Būtu sniegs, būtu gaišumiņš. Vienīgi sveces var iedegt, kā Adventa laikā pienākas, un padomāt, ka patiesībā varbūt nemaz tik briesmīgi nav. Pāēduši esam, apģērbusies arī. Ja vēl veselība turas, tad var priecāties par drīzajiem Ziemassvētkiem un to, cik ļoti mūs Dieviņš mil, ļaujot dzīvot mierā. Ja dažu labu nelabais dīda, tad pats vainīgs. Gluži vietā ir kāda gudra vācieša teiktais: «Saki, kā gan lai aizdzen rijīgos kāpurus, vaboļu simtus, kurmjus, spradžus, tārpus — šo velna dzimumu visu?» tā jautāja dārznieks. «Liec viņus mierā, cits citu tie apēdis paši!»

Krievijas televīzijas raidījums «Gaidi mani» meklē cilvēkus arī Latvijā

Tie, kuri televīzijā skatās Pirmā Baltijas kanāla populāro raidījumu «Gaidi mani» (Ždi meņa), būs pamanījuši, ka pazudušo meklējumos iesaistās cilvēki ne tikai no Krievijas, bet arī daudzām citām pasaules valstīm. Izrādās, raidījuma veidotājiem ir savi palīgi arī Latvijā.

Šonedēļ uz «Novadnieka» redakciju piezvanīja Mārtiņš Ziebergs. Viņš ir raidījuma «Gaidi mani» brīvprātīgais darbinieks Zemgales reģionā. Zieberga kungs pastāstīja, ka viņam jau esot izdevies palīdzēt vairākiem desmitiem cilvēku atrast savus tuviniekus, draugus, ar kuriem sakari pārtrūkuši gan pirms dažiem gadu desmitiem, kad izjuka kādreizējā padomju valsts, gan arī krietni senākos laikos —

Otrā pasaules kara gados.

Soreiz ar Krievijas televīzijas kanāla starpniecību tiek meklēti cilvēki, par kuru pēdējo reizi zināms, ka viņš dzīvojis Līvānos.

Tuvinieki meklē SERGEJU Trofima dēlu KUZMENKO, kurš dzimis 1952. gadā. Sergeja māsa Nadežda Pancakova (Kuzmenko) informē, ka Sergejs agrāk dzīvojis Līvānos, Rīgas ielā 12b. Pēc 1986. gada sakari ar viņu pazuduši, tāpēc lūdz visus, kuriem ir kādas ziņas par pazudušo Sergeju Kuzmenko, paziņot raidījuma «Gaidi mani» Zemgales reģiona brīvprātīgajam darbiniekam Mārtiņam Ziebergam pa tālruni 29923833.

Lauku saimniecību modernizācijai projektu iesniegumus var iesniegt arī elektroniski

Lauku atbalsta dienests (LAD) pilnveido savu elektroniskās pieteikšanās sistēmu (EPS) un pirmo reizi piedāvā klientiem iesniegt projektu iesniegumus Lauku attīstības programmas pasākumā «Lauku saimniecību modernizācija» arī elektroniski.

Kā informē LAD klientu apkalpošanas daļa, galvenās priekšrocības iesnieguma elektroniskai sagatavošanai ir iespēja taupīt laiku un izvairīties no neprecizitātēm tā aizpildīšanā. Tāpat EPS lietotāji var sekot līdzi iesnieguma administrēšanas virzībai, redzēt izmaksātās atbalsta summas, kā arī iesniegt atskaites. Bez tam lauksaimnieki EPS var lietot arī sadaļu «Platību maksājumu iesniegumi» un «Bezalcības degviela lauksaimniekiem».

EPS ir pieejama tikai tiem LAD klientiem, kuri noslēguši līgumu par šī pakalpojuma izmantošanu, tāpēc pārējiem klientiem vispirms nepieciešams to izdarīt.

Atgādinām, ka pasākuma «Lauku saimniecību modernizācija» 11. kārtā izsludināta no 21. novembra un turpināsies līdz 21. decembrim arī Dienvidlatgales reģionālās lauksaimniecības pārvaldes aptvertajā teritorijā.

Nākamgad trūcīgajiem dalīs pilnpiena pulveri un makaronus

Valdībā izskatīti Zemkopības ministrijas izstrādātie grozījumi MK noteikumos «Kārtība, kādā tiek administrēti un uzraudzīti tirgus intervences pasākumi augkopības un lopkopības produktu tirgū, īstenojot Eiropas Komisijas programmu vistrūcīgākajām personām».

Grozījumi bijuši nepieciešami tāpēc, ka strauji samazināts Eiropas Savienības vistrūcīgāko personu pārtikas apgādes programmai 2012. gada kopējais finanšu līdzekļu apjoms. Tie būs kopā tikai 113 miljoni eiro, kas par 77% mazāk nekā šogad, kad bija piešķirti 500 miljoni eiro.

Nemot vērā šī gada ES Vispārējās tiesas spriedumu, liedzot ES dalībvalstīm programmas īstenošanai iespēju pārtikas produktus pirkt vietējā tirgū, sākot ar 2012. gadu, programmas īstenošanai atļauts izmantot tikai intervences krājumos esošos produktus.

2012. gadā Eiropas Savienības dalībvalstīs kopā programmas īstenošanai ir pieejami no intervences krājumiem tikai 162 000 tonnu labības un 54 000 tonnu sausā piena pulvera. Eiropas Komisija, sadalot krājumus pa dalībvalstīm, Latvijai nākamajam gadam programmas īstenošanai piešķirusi tikai vienu intervences krājumu produktu — sauso vājpiena pulveri.

Nemot vērā tirgus situāciju, kad graudu un vājpiena pulvera cenas ES dalībvalstīs ir augstas, iepirkumi intervences krājumos nav notikuši. Līdz ar to, pamatojoties uz piešķirtajiem finanšu līdzekļiem, 2012. gada programmas īstenošanai ir paredzēts, ka vienai trūcīgajai personai varēs iedalīt 0,4 kilogramus vājpiena pulvera un 1 kilogramu makaronu ne biežāk kā sešas reizes gadā. Programmā iekļauti makaroni, kuru iegādei finansējumu plāno piešķirt no valsts budžeta. Attiecīgie produkti diskusiju gaitā tika izvēlēti, ņemot vērā vairākus faktorus, tostarp uzturvērtību, kā arī uzglabāšanas ilgumu.

Zemkopības ministrei ir skaidras cūku un liellopu audzētāju un pārstrādātāju problēmas

Pagājušajā nedēļā zemkopības ministre Laimdota Straujuma tikās ar gaļas ražotāju nevalstisko organizāciju un pārstrādātāju pārstāvjiem. Uzklājusī viedokli par situāciju lopu audzēšanas nozarēs un to attīstības perspektīvas, ministre atbalstīja ražotāju priekšlikumu, ka nepieciešams veikt izmaiņas normatīvajos aktos, kas samazinātu administratīvo slogu un tādējādi arī ražošanas izmaksas gan audzētājiem, gan kautuvēm.

Kā informē ministrijas preses un sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja Dagnija Muceniece, ministrei ir skaidra turpmākā rīcība — ir jāmeklē risinājums, lai dzīvo cūku un liellopu eksportētāju kravas autotransportam nebūtu jāstāv un jāgaida garajās rindās uz robežas ar trešajām valstīm. Audzētāji atzina, ka liels atbalsts cūkkopības nozarei bija 2010. gada rudenī pēc Zemkopības ministrijas ierosinājuma valdības piešķirtie 3,96 miljoni latu, lai sagatavotu vaislas sivēnmātes ierakstīšanai ciltsgēmatā un izvērtētu produktivitātes datus. Ministre pauda gandarījumu, ka Latvijas lopu audzētāji cūkas veiksmīgi realizē Krievijas tirgū, bet liellopus — Turcijā.

«Cūkkopības nozarei šobrīd ir grūti laiki, jo ir augstas ražošanas izmaksas, sevišķi tas attiecas uz lopbarības graudu augstajām cenām. Latvijā tiek ieviesta un pārdota lētāka cūkgaļa no Vācijas un citām ES dalībvalstīm, kas cenas dēļ izkonkurē vietējo produkciju. Šāda situācija radusies arī netaisnīgo tiešo maksājumu ietekmē. Tagad Zemkopības ministrija Eiropas Komisijai prasīs, lai daļu ar ražošanu saistīto atbalstu attiecinātu arī uz cūku un liellopu audzētājiem,» uzsvēra Laimdota Straujuma. Lauku attīstības programmas ietvaros paredzēts sagatavot arī gaļas nozares attīstības programmu.

Zemkopības ministre piekrita, ka nav pieņemama Veselības ministrijas iecere izglītības iestādēs bērnu un jauniešu ēdināšanai aizliegt cisiņus un citus pārtikas produktus. «Ir jāizstrādā prasības, kādas sastāvdaļas un vielas kādā daudzumā ir pieļaujamas bērnu uzturā, nevis vienkārši jāaizliedz virkne produktu,» sacīja ministre.

Vēl, pēc nozares pārstāvju teiktā, ticis secināts, ka Latvijā ir problēmas ar vidējo profesionālo izglītību lauksaimniecības un pārtikas ražošanas jomā, jo gan trūkst speciālistu, gan arī iegūtās izglītības kvalitāte ir zema. Tāpēc Laimdota Straujuma plāno tikties ar izglītības un zinātnes ministru Robertu Kīli, lai apspriestu izveidojušos situāciju un meklētu risinājumus, kā to uzlabot.

Plāno noteikt lielāku atbildību bīstamo suņu turētājiem

Pārtikas un veterinārā dienesta (PVD) ziņas liecina, ka arvien biežāk tiek fiksēti gadījumi, kad cilvēkam uzbrūk suns. Zemkopības ministrija ķerušies pie lietas noregulējuma.

Tā šī gada astoņos mēnešos vien ir izskatītas 17 lietas un četrus gadījumos suņi atzīti par bīstamiem. PVD salīdzina, ka 2008. gadā izskatītas 11 lietas un vienā gadījumā suns atzīts par bīstamu, 2009. gadā izskatītas 15 lietas un četrus gadījumos suņi atzīti par bīstamiem. Savukārt 2010. gadā izskatītas 16 šādas lietas un septiņos gadījumos suņi atzīti par bīstamiem.

Zemkopības ministrija, sadarbojoties ar sociālajiem partneriem, ir sagatavojusi Ministru kabineta noteikumu projektu «Noteikumi par kārtību, kādā suni atzīst par bīstamu, un prasībām bīstama suņa turēšanai». Kā informē ministrijas sabiedrisko attiecību speciāliste

Viktorija Kalniņa, tiks noteikta kārtība un kritēriji, kādā PVD atzīst vai neatzīst suni par bīstamu sabiedrībai, un pieņem lēmumu par turpmāko rīcību ar suni, nosaka bīstama suņa reģistrācijas kārtību valsts aģentūrā «Lauksaimniecības datu centrs», kā arī nosaka prasības bīstama suņa turēšanai.

Lai nodrošinātu cilvēku un dzīvnieku aizsardzību no iespējami bīstamiem suņiem, optimizētu suņu uzvedības izvērtēšanas procesu un lēmumu pieņemšanu suņu uzbrukumu gadījumos, nepieciešams noteikt stingrākas prasības un termiņus iesniegumu par suņu uzbrukumiem izvērtēšanai un attiecīgu lēmumu pieņemšanai, kā arī precizēt prasības bīstamu suņu turēšanai. Tāpat Zemkopības ministrija šobrīd izvērtē nepieciešamību noteikt bargākus sodus par dzīvnieku turēšanas prasību pārkāpumiem, īpaši par bīstamo suņu turēšanas prasību pārkāpumiem.

Paredzams, ka situācija suņu uzbrukumu gadījumos izvērtēšanā

un vainīgo personu saukšanā pie atbildības uzlabosies, kad pilnībā stāsies spēkā 2011. gada MK noteikumi «Mājas (istabas) dzīvnieku reģistrācijas kārtība». Noteikumi paredz, ka suņu īpašnieks nodrošina, lai sunim tiktu implantēta mikroshēma un tas tiktu reģistrēts datubāzē līdz sešu mēnešu vecuma sasniegšanai. Nolasot mikroshēmas datus, būs iespējams operatīvi noteikt suņa īpašnieku un īpašniekam nebūs iespējams izvairīties no normatīvajos aktos noteiktās atbildības.

Pagaidām PVD aicina gadījumos, kad uzbrucis suns, nodarot miesas bojājumus, pirmkārt, izsaukt ātro medicīnisko palīdzību vai doties pie sava ģimenes ārsta, otrkārt, telefoniski informēt par notikušo Valsts policijas darbiniekus un iespējami ātri sniegt rakstisku ziņojumu, treškārt, pēc iespējas ātrāk rakstīt iesniegumu ar detalizētu informāciju un pierādījumiem Pārtikas un veterinārajam dienestam.

Kartupeļu kraupis nav viegli uzvarams

Daudzi mazdārziņu un arī lielāku piemājas saimniecību īpašnieki noraižējušies, ka kartupeļi katru gadu slimo ar kraupi. Ja raža ir tikai pašpatēriņam, tad var iztikt, bet, ja kādu daļu gribētos pārdot, sākas problēmas — kraupjainus neviens neņem. Kā tikt vaļā no šīs slimības?

Visu slimību ierosinātāji saglabājas sēklas kartupeļos, tāpēc galvenais padoms — stādīt vienīgi veselus bumbuļus. Piemēram, melno kraupi ierosina sēne *Rhizoctonia solani*, to var konstatēt jau uz digstošu kartupeļu asniem. Šī sēne parazitē uz vairāk nekā pussimts kultūraugiem un savvaļas augiem, tāpēc tās ziemojošā stadija vienmēr atrodama gan

augsnē, gan augu atliekās. Parasto kraupi ierosina sēne *Streptomyces scabies*, kas sastopama visās augsnēs, tāpēc ar parasto kraupi var inficēties jebkurā zemē.

Padomi

Nav jau tā, ka kraupis ir neuzvarams. Der ievērot speciālistu padomus.

✓ Kartupeļu zemi nedrīkst pārkalpot, kā arī pārmēslot ar organiskām vielām, jo tādās sārmainās un treknās augsnēs kartupeļi ar kraupi slimo biežāk.

✓ Vēsa, mitra augsne kavē bumbuļu sadīgšanu un veicina digstu inficēšanos ar melno kraupja sēni.

✓ Kartupeļus vienā un tajā pašā laukā var stādīt tikai pēc 4 — 5 gadiem.

✓ Pavairošanai var izmantot vienīgi veselus sēklas kartupeļus, izvēloties pret kraupi izturīgus šķirnes.

✓ Izbrāķētie slimie bumbuļi jāiznīcina. Vieta, kur ziemā tie uzglabāti, jāiztīra un jādezinficē, apsmidzinot arī griestus, sienas, grīdas un pēc tam nokaļķojot.

✓ Pret melno kraupi kartupeļus pirms stādīšanas var apsmidzināt ar *ditānu M-45* vai *ditānu NT*, vai tieši pirms stādīšanas ar *penkocebu 80*. Pret melno, sudrabaino un parasto kraupi kartupeļus rudenī vai pavasarī pirms stādīšanas apstrādā ar *maksims 025* vai *maksims 100*. Var izmantot arī bioloģiskos augu aizsardzības līdzekļus: *trihoderminu*, *BIO 3* vai *biomiks*.

«Praktiskais Latvietis»

Siltāis laiks ir labvēlīgs kultūraugu kaitīgajiem organismiem

Laiks decembra sākumam ir neraksturīgi silts, tāpēc laukos novērojami dažādi kaitīgie organismi. Situācija vērtēta no 7. līdz 20. novembrim.

Ziemas rapsim visos novērotajos sešajos attīstījušās astoņas lapas līdz izveidojusies lapu rozete. Kaitīgo organismu attīstība palēninājusies vai apstājusies. Vietām konstatētas krustziežu sausplankumainības pazīmes. Uz atsevišķiem augiem pamanāmi alotājumu un krustziežu zāglapņu bojājumi, dažviet konstatēti atsevišķi kailgliemeži.

Ziemas kvieši sasnējuši cerošanas sākuma līdz vidus stadiju. Novērotajos laukos sastopamas kviešu lapu pelēkplankumainības un graudzāļu miltrasas pazīmes. Vairākos laukos pamanāmi melno stiebrmušu kāpuru bojājumi.

Rudziem novērotajos laukos cerošanas sākums līdz beigām. Sešajos sastopamas graudzāļu miltrasas pazīmes. Uz atsevišķiem augiem atrasta brūnā rūsa. Atsevišķus augus bojājuši stiebrmušas kāpuri, vietām pamanītas atsevišķas laputis.

Veikts novērojums kādā kartupeļu noliktavā. Uz atsevišķiem bumbuļiem konstatētas dažādu infekciju pazīmes — sudrabotais, parastais un melnais kraupis, kā arī bumbuļu sausās fomozās puves, melnkājas un lakstu puves pazīmes. Kraupja bojājumi rada labvēlīgu apstākļu slimību ierosinātāju iekļūšanai bumbuļos glabāšanas laikā. **Puvju ierosinātāju attīstība noliktavās turpināsies, tādēļ ik pēc laika jāvēro, vai nav izveidojušies infekcijas perēkli.**

Bumbieru stādījumos novembra vidū joprojām bija sastopamas visas bumbieru lapu blusīņas paaudzēs — olas un pieaugušie īpatņi nelielā skaitā, salīdzinoši vairāk kāpuru. Tā kā pārziemo bumbieru blusīņu pieaugušie īpatņi, šo stadiju nesaņiegušie kāpuri aizies bojā sala vai temperatūras svārstību rezultātā. Situācija reģionos ir dažāda, piemēram, bumbieru dārzā Līvānu novadā šis kaitēklis netika konstatēts.

Ir uzskāti ievu-auzu laputs un augļu koku kaitēkļu ziemojošo stadiju novērojumi.

Ievu-auzu laputs olu uzskaitē

veikta uz graudaugu tīrumu tuvumā augošām ievām. Uz 200 ievu pumpuriem konstatētas astoņas līdz 492 (vidēji 17 olas uz viena pumpura) laputu olas. Šogad vairākos novērojumos konstatēts pēdējos gados neparasti liels olu skaits salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem, kad vairumā gadījumu tikušas konstatētas līdz 50 laputu olas uz 200 ievu pumpuriem. Tas izskaidrojams ar ieilgušo rudenī un siltajiem laika apstākļiem, kas veicināja laputu olu dēšanu. Olu izdzīvošanu līdz pavasarim ietekmēs turpmākie laika apstākļi, tādēļ prognozēt nākamā gada ievu-auzu laputu izplatību vēl pārāgrī. Jau tagad konstatēto vidū atrastas daudzas nedzīvas olas.

Augļu dārzos novērtēts kaitēkļu ziemojošo stadiju (vairumā gadījumu olu) vidējais skaits uz 10 cm gara auglzarīņa. Novērotajos ābeļu stādījumos tika konstatētas 1-16 ābeļu lapu blusīņas olas. Gan sarkanās augļu koku tīklērces, gan laputu, brūņu olu tika konstatētas nelielā skaitā.

Informācija sagatavota pēc VAAD kaitīgo organismu monitoringa datiem

Pirmdiena, 5. decembris

LATVIJAS TV 1	6.55 Eiropa novados, novadi Eiropā.	7.00 900 sekundes.	8.40 Basketbols TV.	8.50 Degpunktā.	9.10 Tu būsi mana. 84. sērija.	10.05 Rasmuss un Johanna. M. f.	12.00 Mājokļa iaujums 6.	13.30 Mans mīļais draugs.	14.00 LNT dienas ziņas.	14.15 Nedēļa novads.	14.45 Detektīvmētenes. Anim. f.	15.00 Mūka Omi noslēpums 3. Anim. f.	15.25 Kokosriekstu Freda Augļu sala. Anim. f.	15.45 Tu būsi mana. 85. sērija.	16.45 Viss notiek uz labu. Sēriāls.	18.00 Jaunākais sešos.	18.10 Viss notiek uz labu. Sēriāls.	18.55 Tautas balss.	19.30 Degpunktā.	20.00 LNT ziņas.	20.30 Sporta un laika ziņas.	20.40 Oikartes skatuve.	21.00 Ekstrasensu kā detektīvi.	22.05 Dzīvais mērķis. 7. sērija.	23.00 Losandželosas policisti. 7. sērija.	24.00 LNT ziņu Top 10.	0.55 Maksimālais skaistums. 22. sērija.	1.50 Mīsters Labais. M. f.	3.15 Ekstrēms tuvplānā.	4.10 Smieklīgākie dzīvnieki pasaulē.	4.35 Viss notiek uz labu. Sēriāls.
LATVIJAS TV 7	7.35 Rīta intervija.	7.55 Rīts ar Natāliju Abolu.	8.55 Rīta karuselis.	9.15 SeMS.	9.55 Muhtars atgriežas 2. Sēriāls.	10.50 Pokers ar Piķa dāmu. Sēriāls.	11.40 Trakais slēptās kameras šovs.	12.30 Latvijas stāsti. (Vai 12.30 reģionālo TV programma virszemes apraidē.)	13.15 Red Bull X-fighters.	15.00 Jaunatnes hokeja līgas spēle. HK Rīga — Tjumeņas Gazovik.	17.25 SeMS.	18.05 Muhtars atgriežas 2. Sēriāls.	19.00 Šodien.	19.15 Kontinentālās hokeja līgas spēle. Rīgas Dinamo — ūfas Salavat Julajev.	21.55 Šodien.	22.10 Latvijas stāsti. (Vai 22.10 Reģionālo TV programma virszemes apraidē.)	23.00 1000 juizes Albānijā.	23.30 No 57. paralēles.	0.30 Jaunatnes hokeja līgas spēle. HK Rīga — Tjumeņas Gazovik.												
LNT	6.00 Tīcīgo uzvaras balss.	6.30 Nedēļa novads.																													

„NOVADNIEKA” KALENDĀRS

LĪVĀNU NOVADS

Līvānu novada kultūras centrs

- ◆ 3. decembrī pulksten 18.00 senioru deju kolektīvu sadancis ziemiņģā skaņās. Piedalās senioru deju kolektīvi: «Aizkraukļietis», «Lēdmane», «Suncele», «Atvasara», «Jersikietis», «Dubnava», kā arī Rudzātu saietā nama vokālais ansambļis.
- ◆ 4. decembrī pulksten 12.00 otrās Adventes koncerts, biedrības «Baltā māja» rīkotā Ziemassvētku akcija «Uzdāvinu kaimiņam svētkus».
- ◆ 11. decembrī pulksten 17.00 laukumā pie kultūras centra Ziemassvētku eglis iedegšana. Ziemassvētku tirdziņš, karsta tēja, piparkūkas, karstviņš, rūķi, rotaļas un citi pārsteigumi.

Rožupes kultūras nams

- ◆ Lidz 22. decembrim dienas aprūpes centra «Saulsvece» audzēkņu darbu izstāde «Piparkūku izstāde».

Turku saietā nams

- ◆ Lidz 17. decembrim izstāde «Piparkūkas icepts Ziemassvētku prieks».

Sporta aktivitātes

- ◆ 3. decembrī pulksten 10.00 Lāčplēša ielā 28 Ziemassvētku turnīrs dambretē.
- ◆ 8. decembrī pulksten 19.30 Līvānu 1. vidusskolā LBL spēle «Līvāni» — «Batroņs».
- ◆ 10. — 11. decembrī pulksten 10.00 Līvānu 1. vidusskolā starptautiskais sēdvolejbola turnīrs.
- ◆ 10. decembrī pulksten 12.00 Līvānu 1. vidusskolā maksibas-keibols «Līvāni 30» — «Tukums 35».
- ◆ 10. decembrī pulksten 10.00 Lāčplēša ielā 28 Ziemassvētku turnīrs novusā.

PREIĻU NOVADA kultūras centrs

Preiļu kultūras nams

- ◆ 2. decembrī pulksten 19.00 kultūras nama otrā stāva zālē makšķernieku stāstu vakars. Piedalās makšķernieku raidījuma

«Zveja» vadītājs Edgars Zveja. Pulksten 22.00 Putu paradize piedāvā: «Lielā sapņu ballīte». Piedalās grupa «A — Eiropa».

- ◆ 9. decembrī pulksten 20.00 koncertuzvedums «Cilvēka bērnis laika griežos. Boņukam — 20!»
- ◆ 11. decembrī no pulksten 13.00 līdz 16.00 labesības akcija «Erģeļi par Latviju». Pulksten 15.00 Preiļu pilsētas eglis iedegšana «Ar savām krāsām Ziemassvētki nāk!»

Preiļu vēstures un

lietišķās mākslas muzejs

- ◆ Pamatekspozīcija «Preiļu gadsimta spoguļos» un prezentācijas filmu par Preiļiem demonstrēšana (Raiņa bulvārī 28, Preiļos); pamatekspozīcija «Polikarps Čerņavskis — meistars un personība» (Talsu ielā 21, Preiļos).
- ◆ Jāņa Pļiņas gleznu izstāde «Zemes elpa» Preiļu novada kultūras centra konferenču zālē, izstāde «Pilsētas nokrāsas» (J.Pigožņa, E. Lūča, O. Zvejainieka, J. Pļiņas un I. Griezānes gleznas no muzeja krājuma) Preiļu galvenajā bibliotēkā, izstāde «Volontu dzimta no Anspokiem» muzeja ekspozīciju zālē (Raiņa bulvārī 28, Preiļos), izstāde «Grozies kā grībi — grozs» Preiļu 1. pamatskolas muzejā (Daugavpils ielā 34, Preiļos).

RIEBIŅU NOVADS

Riebiņu kultūras nams

- ◆ Akcija «Engeli pieskāriens» ar pasārdarītu eņģeļu izstādi, kas būs apskatāma, sākot ar 12. decembri Riebiņu novada domes ēkā, un labdarības ziedojumu vākšana.

Stabulinieku

kultūras nams

- ◆ Lidz 15. decembrim visi aicināti piedalīties izstādē «Egles rota».

Rušonas

kultūras nams

- ◆ 9. decembrī pulksten 16.00 Ziemassvētku dāvanu gatavošanas radošā darbnīca.

DĀRZKOPJA NEDĒĻA

(2. — 8. decembris)

✓ Piekdiena, 2. decembris, ir *ziedu diena*. Gada tumšākajā laikā jāparūpējas par istabas augiem. Piemēram, citronkociņiem vēlamā temperatūra ziemā ir plus 8 — 12 grādi, savukārt lauru koki pacieš temperatūru no nulles līdz plus pieciem grādiem un daudz labāk pārzīmo vēsās, ne pārāk ļoti apgaismotās telpās. Siltā istabā augi nejuņīsies tik labi. Nepiemērotos apstākļos, pārāk siltās telpās istabas augi sīdīs un novājinās, tiem uzbrūk lapblūsnas vai brunutis. Telpās ar centrālāpku ir sauss gaiss un pūķes tur reizēm kaut jāapsmidzina no pulverizatora. Izturīgas pūķes ir lidkastes, peperomijas, vaskapūķes, hlorofiti, klivijas, tradescantijas. Ļoti izturīga ir aspidistra jeb mājas svētbā. Jākopj augi, kas vasarā grieztojuši darzu un balkonā: fuksijas parziemo 3 — 6 grādu temperatūrā tumšā pagrabā. Labāk sausā nekā mitrā, bet, ja gaisā telpā, tad no plus 6 — 8 grādiem. Pelargonijas saglabā apgrieztas, labāk 2 — 5 grādu temperatūrā.

✓ Sestdiena, svētdiena, pirmdiena, 3. — 5. decembris, — *lapu dienas*. Ja vēl itāki tagad gatavojaties skābēt kāpostus, dariet to

labāk pirmdien. Tad kāposti sanāks stingri. Var diecēt kviešu graudus (vēlams bioloģiski audzētus), redīsu, lācu sēklas. Tāpat uz palodzes izaugs kāds sipolloks, pētersīļi, citronmētras, rozmarīns, baziliks un citi pārtikas zaļumi.

✓ No otrdienas līdz ceturtdienas pievakarei, 6. — 8. decembris, *augļu dienas*. Laiks plānot darbu darbus nākamajam gadam. Decembrī dārzniekam vairāk jāšēž pie rakstāmgalda, apkopojot iepriekšējās sezonas rezultātus, lasot literatūru vai iegūstot informāciju internetā, apmeklējot seminārus, daloties pieredzē ar kolēģiem.

✓ Lai gan sala nav, var uzsākt ziemojošo putniņu piebarošanu, jo nekādā labā ēdamā dabā nav. Sakārto, labo darbarikus jaunajai sezonai, iegādājies jaunus. Piemērotos laikā apstākļos var izgriezt liekos zarus un veidot jāņogu, openu un ērkšķogu krūmus, ja tas nav izdarīts agrāk. Tā kā sniegu vēl neesam redzējuši un kalisala ar nav, augu ziemošana ir normāla.

Izmantota «Sējas un Ražas Avīze 2011»

LĪVĀNU NOVADĀ

Līvānos viesojās klimata kampaņa

29. novembrī Līvānu 1. vidusskolā notika Ekoskolu klimata kampaņas pirmais reģionālais pasākums, kura laikā Līvānu un tuvāko pilsētu iedzīvotāji varēja uzzināt vairāk par klimata pārmaiņām, kā arī interaktīvā veidā piedalīties sevīs izglītošanās.

Ekoskolu klimata kampaņa radīta ar mērķi vērst skolēnu un skolotāju uzmanību, kā labāk novērtēt savu ietekmi uz klimata pārmaiņām un attiecīgi rīkoties, lai to mazinātu gan savā skolā, gan tuvākajā apkārtnē. Visa mācību gada garumā klimata kampaņas izstāde apceļos 30 Latvijas Ekoskolas, savukārt reģionālie pasākumi kopumā būs četri. Lai piedalītos šajā pasākumā, Līvānu 1. vidusskolā ieradās arī Aizkraukles un Rēzeknes, kā arī Rožupes un Jersikas pamatskolu pārstāvji.

Līvānu 1. vidusskolā bija aplūkojama Vides fonda izstāde par atjaunojamajām enerģijām, transportu un klimatu, un Latvijas zaļās kustības plakātu izstāde, kas palīdzēja uzzināt vairāk par ilgtspējīgas enerģijas viziju Latvijai, iepazīties ar scenārijiem atjaunojamo energoresursu izmantošanā, apgūt Latvijai piemērotus ilgtspējīgas enerģijas risinājumus praksē — mājāsaimniecībām, skolām, pašvaldībām. Ikviens varēja pievienot savu uzsaukumu web-

kamerā, lai kopīgi piedalītos Ekoskolu klimata kampaņas videoveidošanā. Azartiskākie klimata kampaņas dalībnieki savas zināšanas par vidi varēja pārbaudīt «Prognožu spēlē», kas ļāva saprast, kādas izmaiņas dabā gaidāmas tuvāko gadu laikā. Mārtiņš Knite no uzņēmuma «Eko-prieks» prezentēja, kā ar dažādu atjaunojamās enerģijas rīku palīdzību iespējams savu ikdienu padarīt videi draudzīgāku, savukārt kopā ar «Energodata» vadītāju Jāni Šipkovu interesenti varēja doties auditā pa skolu, lai sameklētu «enerģijas vampirus».

Biedriba «homo ecos» skolēnus iesaistīja dažādās aktivitātēs, kas attiecas uz enerģiju, klimata pārmaiņām un videi draudzīgu dzīvošanu. Vidusskolēniem bija iespēja spēlēt Dānijā izveidotu galda spēli «Changing the game», kurā, izmantojot «Lego» klucīšus, jaunieši varēja prognozēt enerģētikas politikas attīstību nākotnē. Sadarbībā ar Jauno arhitektu kustību skolēni varēja izmēģināt vēja generatora prototipu, kā arī redzēt, kā darbojas saules enerģija. Savukārt LOESJE darbnīcā bija iespēja lasīt dažādus jauniesu veidotos saukļus par vidi un klimatu, kā arī piedalīties plakātu salikšanas spēlē.

«Mēs gribam bērniem un jauniešiem parādīt, kā vējš, saule, zeme un cilvēks spēj radīt enerģiju, un ļaut ikvienam pašam iz-

mēģināt, kā šo enerģiju var pielietot. Mēs ticam, ka atjaunojamās enerģijas ir ļoti interesants temats tieši jaunākajai paaudzei, un ka tieši viņi būs tie, kas šīs enerģijas padarīs pieejamas ikvienam pasaules iedzīvotājam!» uzsvēra «homo ecos» projektu vadītāja Madara Peipiņa. Dienas laikā apskatot visus klimata kampaņas kontrolpunktus un savācot nepieciešamo skaitu zīmodziņu, bija iespēja dabūt balvas no «homo ecos».

Skolotājiem dienas otrajā pusē notika pieredzes apmaiņas semināri, lai palīdzētu labāk saprast, kā klimata pārmaiņu tematiku iespējams integrēt skolu mācību programmā, kā dalīties katras skolas labajos piemēros.

Ekoskolu klimata kampaņas pasākumus rīko un koordinē Vides izglītības fonds, starptautiskās sabiedriskās organizācijas FEE pārstāvis Latvijā, kuras darbības mērķis ir veicināt ilgtspējīgu attīstību ar vides izglītības palīdzību. Ekoskolu programma ir viena no visaptverošākajiem un populārākajiem vides izglītības modeļiem pasaulē, un Latvijā tas darbojas jau astoņus gadus. Kopumā Latvijā Ekoskolu programmā šobrīd darbojas 120 izglītības iestādes.

Ekoskolu klimata kampaņa viesojās arī Riebiņu novada vidusskolā, par ko «Novadnieks» jau informēja.

Kopā ar lietuviešiem apspriedīs invalidu konkurētspēju darba tirgū

8. decembrī Līvānos, Latgales mākslas un amatniecības centrā paredzēta projekta «Uzlabot konkurētspēju darba tirgū personām ar invaliditāti» pirmā un otrā posma rezultātu prezentācija. Projekts tiek realizēts Latvijas — Lietuvas pārrobežas programmas ietvaros. Seminārā uzstāsies Līvānu novada domes priekšsēdētājs Andris Vaivods, stāstot par invalidu integrāciju Līvānu novadā, projekta partneri no Klaipēdas (Lietuva), iepazīstinot ar biedrību «NSIS», un no Liepājas, kas informēs par biedrību «Apmācību projekti». Savā pieredzē dalīsies biedrības «Preiļu NVO centrs» pārstāvji, stāstot par pieredzi cilvēku ar īpašām vajadzībām integrēšanai sociāli ekonomiskajos procesos. Dienas kārtībā iekļauta arī informācija par organizētajiem aktīvās nodarbinātības pasākumiem personām ar īpašām vajadzībām, par sociālās rehabilitācijas un sociālās aprūpes attīstību Līvānu novadā, cilvēku ar invaliditāti nodarbinātības situācijas raksturojums un citas tēmas, ar ko uzstāsies Latvijas un Lietuvas pārstāvji.

Skaistas mājas — novada lepnums

Līvānu novadā apkopoti konkursa «Topi skaistāks, mans novads!» rezultāti. Valsts dzimšanas dienas svinīgajā sarīkojumā tika paziņoti uzvarētāji. Godalgoto vietu ieguvējiem tika pasniegtas arī dāvanu kartes. Bet visi konkursa dalībnieki saņems kopīgu balvu nākošā gada vasarā. Tas būs brauciens pa Latvijas skaistākajiem dārziem.

Individuālo māju grupā pirmā vieta piešķirta Alfona Lauska dārzam «Ciruliši» Jersikas pagastā. Lauku sētu grupā visaugstāko novērtējumu ieguva Irinas un Leona Vaivodu lauku sēta «Līpas» Rožupes pagasta Vilmeniešos. Piešķirtas divas otras vietas: Valentīnas un Jura Lazdānu lauku sētai «Bērzupītes» Sutru pagastā un Nellijas un Jāņa Vārpsaliešu lauku sētai «Saullekti» Rudzātu pagastā. Nomināciju «Ainaviski skaistākā pagasta pārvalde Līvānu novadā 2011» saņēma Sutru pagasta pārvalde, «Saimnieciskākā pagasta pārvalde Līvānu novadā 2011» — Jersikas pagasta pārvalde. Baltmaņu ģimenei Turku pagastā piešķirta nominācija «Skaistākais paaudžu pēctecības dārzs», Reinholdu ģimenei Rožupes pagastā — «Atraktīvākais izdomas dārzs ar zoodārza elementiem», Jēkabsonu ģimenei Turku pagasta Jaunsilavās — «Skaistākais jaunās dižģimenes dārzs». Usānu, Spūļu — Vilcānu ģimene Turku pagasta Jaunsilavās saņēma nomināciju «Aktīvās ģimenes izaugsmes dārzs», Daugaviešu ģimene Rožupes pagastā — «Sirsnīgākās dižģimenes dārzs». Pateicību par dalību konkursā nopelnīja Līvānu 1. vidusskola.

VĀRKAVAS NOVADĀ

Kāzu kleitu izstāde

Vārkavas novadā pašlaik aplūkojama kāzu kleitu un kāzu atribūtikas izstāde, kas līdz Ziemassvētkiem ceļos pa visu novadu. Tā jau bija skatāma Vanagu pamatskolā, Vārkavas novada kultūras centrā, līdz 10. decembrim būs aplūkojama Rimicānu novadpētniecības muzejā, bet no 13. līdz 17. decembrim — Arendoles bibliotēkas zālē. Izstādē var iepazīties ar līgavas kleitu modi, kāda tā bija pagājušā gadsimta 70., 80., 90. gados un 2000. gadā. Savukārt kāzu atribūtikas klāstā ir kāzu saimnieču priekšauti, jauno sievu aubītes, kāzu karogs, avīze, plakāts, kā arī daudzas medaļas.

Kāzu jubilejā sveica ģimenes

Līgavu tērpu un kāzu atribūtika ir kā papildinājums svinībām, kurās Vārkavas tautas namā tika godinātas novada ģimenes, kurām šogad ir kāzu jubileja. Šāda tradīcija dzima Vārkavas pagastā pirms gadiem 15. Vārkavas pagasta kultūras darba organizatore Elvira Āboliņa atceras, ka sākotnēji šis svinības rīkoja maijā, svinot Mātes dienu, taču pavasara lauku darbu dēļ ģimenēm nebija laika domāt par svinēšanu. Kādu laiku ģimenes — jubilāres aicināja vienkopus ap Jauno gadu, taču arī šis laiks isti nedereja. Pēc tam izrādījās, ka satīcīgo

● Līgavu kleitu izstāde raisa atmiņas par laimīgākajām dienām katras sievietes mūžā.

ģimeņu godināšanai vislabāk iederas novembris, un nu šī tradīcija turpinās jau desmit gadus.

Organizatori vairāk rūpju bijis sākumā, jo vajadzēja apzināt, kad kurš pagasta pāris mijis gredzenus, jo sava dzimtsarakstu nodaļa toreiz vēl tikko veidojās. Tagad kāzu jubilārus apzināt vieglāk. Tie pāri, kam šāda godināšana ir nozīmīga, labprāt pieņem uzaicinājumu un piedalās šādā pasākumā ik pēc pieciem gadiem.

Darba apjoms paplašinājās, kad Vārkavas pagasts pievienojās Vārkavas novadam, jo attiecīgi kāzu jubileju svinētāju pulkam pievienojās arī ģimenes no Upmalas un Rožkalnu pagastiem.

Šogad savs kopdzīves «apaļās un «pusapaļās» jubilejas atzīmēja Inese un Andris Plivdas, kas gredzenus mijuši pirms desmit gadiem, Ingūna un Arnis Višņevski, Skaidrite un Gvido Medņi, kuri atzīmēja 15 gadu kāzu jubileju. 25 gadus kopā ir Iveta un Jāzeps

Kokoriši, 35 gadu kopdzīvi svinēja Valentīna un Roberts Surgunti, bet visgarākais laulības stāžs — 40 gadi — no šī gada jubilāriem bija Valentīnai un Bonifacijam Vaivodiem, 45 gadi — Annai un Pēterim Lozdām.

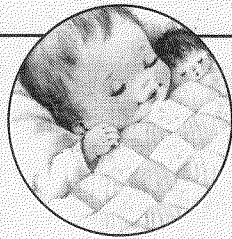
Koncertu kāzu jubilāriem sniedza Dina Kristīne Bitēna-Sirmā un Aivars Sirmā. Ikvienai ģimenei tika veltīta dziesma un dzejas rindas. Laulātie no pasākuma or-

ganizētājiem saņēma arī ziedus un stikla vāzes ar iegravētiem uzvārdiem, kāzu jubilejas skaitli un norises vietu, apsveikumus no saviem tuviniekiem.

Aicina uz lietderīgu vakarēšanu

Klāt ir garie rudens vakari. Sendienās šajā laikā sievietes pulcējās kādā mājā uz vakarēšanu, bet, lai laiku pavadītu lietderīgi, nodarbojās ar rokdarbiem. Arī Vārkavas novada Vārkavas pagasta novadpētniecības muzejs aicina apmeklēt tradīciju stundas, muzeja tradīciju istabā vakarēt un nodarboties ar dažādiem rokdarbiem. Pašlaik aktuāla ir aušana. Stellēs ielikts audekls, un var sākt aust grīdas celiņus. To var darīt ik pirmdienu līdz puspieciem pēcpusdienā. Ja kādam šis laiks nav piemērots, bet interese liela, tad muzeja krājumu glabātāja Elvira Āboliņa piedāvā vienoties par citu laiku.

Adventā Vārkavas pagasta novadpētniecības muzejs aicina arī uz citām nodarbībām: Ziemassvētku rotājumu izgatavošanu, apsveikumu gatavošanu un dāvanu iesaiņošanu, vakarēšanu. Nodarbības vadīs Inta Biča, Rēzeknes Mākslas vidusskolas absolvente un mājturības skolotāja ar Daugavpils Universitātes diplomu.

Un aplidoja balta vēsts šo zemi: „Ir piedzimis bērniņš!”

25. novembrī pirmo reizi mūžā savu mazo meitiņu uz rokām paņēma jaunā māmiņa **Marta Semēnuka**. Meitiņa pasaulē nāca žirgta un omulīga, iepriecinot gan savu māmuli, gan tēti **Leonīdu**. Laimīgie vecāki meitiņu nosaukuši par Evelīnu. Marta dzīvo Krustpils novada Atašienē, bet Preiļos mācās par komercdarbinieci. Meitas tētis strādā būvniecības jomā. Pirmo mazbērniņu sagaidījuši vecvecāki Ineta un Viktors, savukārt vecmāmiņai Jeļenai jau kupls mazbērnu pulciņš. Kopā ar jaunākajiem dzimtas pārstāvjiem par mazuli priecājas vecvecmāmiņa Vera.

Bērniņu paredzēts kristīt pēc katoļu tradīcijām.

Savam bērnam vārdu izvēlies ar apdomu!

Slavenā aktrise **Gvineta Paltrova** un grupas “Coldplay” solists **Kriss Mārtins** savu meitiņu nosaukuši par **Ābolu** (Apple angļu valodā), savukārt kāds izraēliešu pāris sociālā tīkla **facebook.com** ietekmē meitai devis vārdu **Patik** (Like angļu valodā). Ķīnā kāds bērns gandrīz ticis pie vārda @, kas pat nav vārds, bet simbols, savukārt **Ēģiptē – Facebook**. Abos gadījumos apkārtējie tomēr vecākus no šāda soļa atturējuši. **Gana divaini?**

Bērnu vārdi, kuru izruna vai būtība rada mulsumu – ar šādiem gadījumiem nereti ir jāsastopas arī Latvijā. Tāpēc t/c “Domina” topošajām māmiņām organizētā seminārā šovasar viesojās Latviešu valodas aģentūras lingviste Dīte Liepa, kura grūtniecēm sniedza padomus gaidāmā bērniņa vārda izvēlē, lai turpmāk dzīvē ar doto vārdu būtu apmierināts gan bērns, gan vecāki.

Kā norādīja Dīte Liepa, Latvijā ir ļoti dažādas vārdu došanas tradīcijas, turklāt latvieši noteikti varētu pretendēt uz augstu vietu “Ginesa pasaules rekordu grāmatā” daudzo netradicionālo vārdu dēļ. Latvijā nav striktu un noteiktu likumu, kas ierobežotu vārdu izvēli, – vecākiem ir iespēja bērnam piešķirt gan kādu no kalendārā atrodamiem vārdiem, gan arī pašu izdomātu vai citos avotos atrodamu vārdu.

Piemēram, Portugālē ir noteikts vārdu saraksts, no kura vārds ir jāizvēlas. Savukārt vienīgais ierobežojums, ko nosaka Latvijas Republikas likumdošana, ir tāds, ka mazulim nedrīkst tikt piešķirti vairāk kā divi vārdi.

Vārdu došanā vērojamas arī dažādas

tendences, piemēram, Latvijā sešdesmitajos gados vārdus lielākoties lika, iespaidojoties no tajā laikā populārāko grāmatu varoņiem.

Savukārt patlaban nereti vecāki bērnam piešķir kāda seriāla vai mākslas filmas varoņa vārdu.

Tomēr, kā liecina Latviešu valodas aģentūras pieredze, vecākiem ne vienmēr viegli izdodas vienoties par atvases vārdu. Piemēram, ir bijuši vairāki gadījumi, kad viens no vecākiem, nevienojoties ar otru pusīti, ir pierēģistrējis bērnu ar vārdu, par kuru otrs pēc tam izsaka pretenzijas.

Saistībā ar vārdu piešķiršanu speciāliste ir pieredzējusi arī citas problēmsituācijas, tādēļ pirms vārda piešķiršanas jaundzimušajam Dīte Liepa iesaka nemt vērā vairākus ieteikumus:

1. Pieņem lēmumu kopā ar otro pusīti – lai vēlāk nebūtu ģimenes strīdu, pirms dodaties uz dzimtsarakstu nodaļu, pieņemiet galīgo lēmumu un rodiēt kompromisu, kādu vārdu piešķirsiet bērniņam.

2. Izvēlies viegli rakstāmu, izrunājamu un lokāmu vārdu. Tādējādi ļausi izvairīties no neērtām situācijām gan pašam bērnam, gan apkārtējiem.

Tāpat ir jābūt uzmanīgiem ar līdzīgi rakstāmiem vārdiem, kas nereti rada mulsumu, kā tad bērna vārdu locīt. Piemēram, Ingus un Inguss. Kā vēlies teikt – Ingum vai Ingusam? Vai gadījumā ar vārdiem Aleks, Aleksis un Alekss – vai vēlies bērnu saukt par Aleku, Aleksi vai Aleksu?

3. Izvairies no bērnu apkaunojošiem vārdiem. Vai tiešām bērns jutīsies labi, ja viņu sauks par Vaboli, Daiļprātiņu, Ideju, Kosmosu vai Tarzānu?

Ja tiešām šis vārds ļoti patīk, lieto to

kā miļvārdiņu, taču dzimšanas apliecībai izvēlies tādu vārdu, kas bērniem ļaus izvairīties no apsaukšanas skolā un neērtām situācijām tālākā dzīvē.

4. Noskaidro, ar ko citiem asociējas izvēlētais vārds. Lai arī tas, kādā vārdā saukt jaundzimušo, ir vecāku ziņā, tomēr drošības labad vari tuvākajiem cilvēkiem pajautāt, ar ko tiem asociējas izvēlētais vārds. Ja lielākajai daļai tas izraisa negatīvas emocijas, iespējams, jāapdomā cita vārda izvēle.

5. Izvēlies vārdu, kas norāda bērna dzimumu. Vai, neredzot pašu bērnu, būs iespējams saprast, vai Eli ir zēna, vai varbūt tomēr meitenes vārds? Tādēļ speciāliste iesaka dot bērniem tādus vārdus, kuru galotnes skaidri nosaka bērna dzimumu.

6. Ragies, lai vārds ar uzvārdu sader. Arvien lielāku popularitāti gūstot no citām valodām aizgūtiem vārdiem, pārsteigumu vairs neizraisa to savienojums ar izteikti latviskiem uzvārdiem, piemēram, Reičēla Smildziņa, Hosē Bērziņš vai Stīvs Kociņš. Taču, ja ģimenes uzvārds ir Lūsis, dēlu nevajadzētu saukt par Alni, bet, ja uzvārds ir Lilija, tad meitai dot vārdu Roze. Tāpat neveiklas būs tādas kombinācijas kā Klints Akmens vai atskaņu veidošanās vārdā un uzvārdā, piemēram, Maija Kaija.

7. Miļvārdiņi lai paliek bērniņai un pašu tuvāko cilvēku lietošanai. Tas ir saprotams, ka mazu bērnu vārdus lietojam pamazināmā formā – Lienīte, Ieviņa, Mārite, Vilnītis, Andriņis u.tml. Bet vai šāds oficiālais vārds būs piemērots arī tad, kad bērns būs pieaudzis? Vai iztēlojies situāciju, kad kāda liela uzņēmuma vadītāja amatā ieņem ražens vīrietis ar vārdu Vilnītis?

HOROSKOPS NEDĒĻAI

(4. – 11. decembris)

Auns. Pirms pieņemt lēmumu atteikties no līdzšinējām darba attiecībām, trīsreiz visu pārdomājiet. Nodrošinieties ar rezerves variantiem arī tad, ja jūsu plāns šķiet drošs un nesatricināms. Viss, ko uzināsiet, apgūsiet un iemācīsieties, būs svētīgs un noderīgs. Tas var pavērt labas izaugsmes iespējas.

Vērsis. Viss, kas saistīts ar komunikācijām, transportu un braucieniem, var radīt problēmas, kuru dēļ nāksies pārskatīt savas aktivitātes. Taču nav sliktuma bez labuma – mainoties dienas kārtībai, varat tikt pie iespējām, kuras citādi būtu gājušas secen. Nedēļas sākumā nebaidieties nopietni un ar pienācīgu cieņu paziņot, ka vēlaties ieņemt atbildīgu amatu.

Dvīņi. Ja esat sabiedriskā vai administratīvā amatā, tad ieteicams rūpēties par savu autoritāti padoto un arī vadības acīs. Centieties skaidri un argumentēti pamatot savas prasības. Nedēļas sākumā jūsu palīdzība var būt vajadzīga tuviniekiem. Nelasiet morāli, nemāciet pareizi dzīvot, bet gan rādiet pozitīvu piemēru.

Vēzis. Tā vien gribēsies atlikt visus darījumus un veltīt laiku atpūtai un sarunām patīkamā sabiedrībā, taču atbildības sajūta neļaus tā rīkoties. Saņemieties, paveiciet nepieciešamos darbus, kaut īpašu gandarījumu tie nesagādā. Nedēļas sākumā var būt romantiska tikšanās, taču izsapņotais turpinājums tai var nesekot.

Lauva. Nepārdzīvojiet, ja netiekat galā ar visiem plānotajiem darbiem. Cenzdamies pierādīt savu varēšanu, varat uzņemties pārāk daudz, tādējādi kaitējot veselībai. Dzīve būs pilnvērtīgāka, ja ievērosiet normālu miega un ēšanas režīmu. To, kam pietrūka laika vai spēka, varēsiet izdarīt nedēļas sākumā.

Jaunava. Nebūs viegli koncentrēties izšķirošam solim. Ja nespēsiet īstenot iecerēto jau ar pirmo piegājīgu, varat kļūt nervozi. Taču nepārmēti sev – atcerieties, ka nekļūdās tikai tie, kas neko nedara. Nedēļas pirmajās dienās šaubas par kādu izvēli zudis. Jutīsiet apkārtējo atsaucību, jūsu veikumu novērtēs un pieprasis.

Svari. Var nogurdināt ierastā ikdienu un sadzīviskas problēmas. Prātosiet, kā padarīt ikdienu krāsaināku, taču pie viena noteikta risinājuma netiksiet. Negaidītu pārsteigumu var sagādāt ģimenes locekļi. Nedēļas sākumā tuvinieki atzinīgi novērtēs jūsu centienus gūt panākumus darbā un būs gatavi palīdzēt.

Skorpions. Dziļinās pēc iedomātiem labumiem var ne visai labvēlīgi ietekmēt jūsu maciņa saturu un garastāvokli. Nepieļaujiet pārsteidzīgus tēriņus. Pirms uzņemties papildu saistības, padomājiet, kā vārdā to darāt. Nedēļas sākumā var rasties lieliska izdevība izveidot jaunus, noderīgus kontaktus.

Strēlnieks. Vēlmes var palikt nepiepildītas. Ja arī tās piepildīsies, tik un tā nesniegs gaidīto gandarījumu un laimes izjūtu. Jūs būs grūti iepriecināt, jo būsiet aizdomu pilni un šaubīsieties par līdzcilvēku nodomu nesavtīgumu. Nedēļas sākumā šaubas pamazām atkāpsies, un noskaņojums kļūs līdzsvarotāks.

Mežazis. Varat justies mudri un dzīvespriecīgi. Labais noskaņojums, iespējams, mudinās ķerties pie kādas negaidītas idejas īstenošanas. Uzturiet sevi šo optimismu arī tad, ja jūtat, ka disonē ar apkārtējo vidi. Nedēļas sākumā jūsu enerģiskums un pašpārliecinātība var likt justies neērti tiem, kas nevēlas pārmaiņas.

Ūdensvirs. Iespējams, jutīsiet vēlmi pēc pārmaiņām, protams, patīkamām. Lai šī vēlme piepildītos, atsakieties no veciem ieradumiem un priekšstatiem. Radoša pieeja ļaus rast jaunus prieku un labklājības avotus vai pat saņemt ilgi gaidītas likteņa dāvanas. Nedēļas sākumā vilinošas perspektīvas var pavērt nejausa tikšanās.

Zivis. Jums piemīt brīnišķīgas īpašības – dāsnums un augstsirdība, taču neļaujiet tās izmantot negodīgiem un bezatbildīgiem cilvēkiem. Aizdodot naudu, riskējat nekad to vairs neatgūt. Nedēļas sākumā varat veidot dažādu veidu sadarbību, tikai ne finanšu jomā. Kontaktēšanās ar cilvēkiem sniegs pozitīvas emocijas.

“NOVADNIEKA” viena mēneša abonēšanas cena 2012. gadā:

- fiziskām personām Ls 3,20,
- juridiskajām personām Ls 4,24.

(Abonēšanas pakalpojumi pastā
par vienu preses izdevumu ir Ls 0,41 ar PVN.)

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS

Stabili ražīgs

Terminnoguldījums

Ozols

Stabils un ienesīgs kā vienmēr.
Īpaši izdevīgas 0% likmes!

Akcija līdz 31.12.2011.
Tālr. 80 000 100
www.hipo.lv

Hipotēku banka
AR DOMU PAR RĪTDIENU

SIA Latvian Meat iepērk liellopus, jaunlopus, zīrgus, aitas. Samaksa tūlītēja. Tālr. 29161121, Juris.

SIA „LATVIJAS GAĻA” iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zīrgus. Samaksa tūlītēja. Tālr. 28761515.

SIA AIBI iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zīrgus, cūkas. Labas cenas. Samaksa tūlītēja. Tālr. 26142514, 20238990.

LPKS „Baltic Meat Standard” iepērk liellopus, jaunlopus. Labas cenas. Ir dažādas piemaksas. Sver uz elektroniskajiem svariem. Samaksa tūlītēja. Tālr. 20250289, 63354097.

JANSSEN
SIA JANSSEN LIVESTOCK LATVIA iepērk: piena teļus; gaļas šķirnes bulļus. Samaksa tūlītēja vai ar pārskaitījumu. Tālr. 29698483, Mihails.

Piegādā kūdras briķetes, ogles, malku. Dažādi piegādes pakalpojumi. Tālr. 29828912.

Sestdien, 3. decembrī, Preiļu tirgū PĀRDOS PAKLĀJUS UN GRĪDAS CELIŅUS
Tos varēs arī pasūtīt sev vēlamā krāsā, izmērā un pēc zīmējuma. Tālr. 29255310.

Ūdensapgādes urbumu urbšana.
Tālr. 29101541, 29253432, 65424331.

Piektdien, 9. un 23. decembrī, pārdošanā būs svaigi broilera stilbi. 5 kg — 7 Ls, 15 kg — 19,50 Ls, aknas 1,50 Ls/kg, žāvētas desiņas — 2,30 Ls/kg. Jaunaglonā 8.10, Aglonā 8.20, Aglonas stacijā 8.35, Ārdavā 8.50, Pelēcos 9.10, Aizkalnē 9.25, Preiļu tirgū 9.50, Sutros 10.20, Ančkinos 10.35, Vārkavā 11.00, Vecvārkavā 11.25, Mačānos 11.45, Vanagos 12.00, Rožupē 12.10, Rudzātās 12.30, Prikuļos 13.00, Riebiņos 13.20, Smelteros 13.50, Stabulniekos 14.10, Galēnos 14.20. Braucam katru otro piektdienu! Tālr. izziņām 22135110, 22135702 (šoferis).

Autoskola Vikingi apmāca „C”, „D”, „E” un 95kods kategorijas autovadītājus Preiļu 2. vidusskolā, A.Paulāna ielā 2, Preiļos. Informācija pa tālr. 65422273, 27200013, www.vikingi.lv

Jūsu uzņēmuma reklāma laikrakstā „Novadnieks” ir labs veids, kā piesaistīt jaunus klientus!
Nāciet uz redakciju
Brīvības ielā 14, Preiļos.
Zvaniet pa tālr. 65307057, e-pasts novadnieks@inbox.lv.

SIA IBIZA pērk mežā pie ceļa Preiļu raj.

Priedes z/b	g. 4,9; 5,5; 6,1
diam. 14 - 17	32 Ls
diam. 18 - 44	36 Ls
Egles z/b	g. 4,9; 5,5
diam. 14 - 17	36 Ls
diam. 18 <	42 Ls
Egles z/b	g. 6,1
diam. 14 - 17	36 Ls
diam. 18 <	46 Ls
Apses z/b	g. 2,5; 3,1; 5,0
diam. 14 - 23	19 Ls
diam. 24 <	23 Ls
Skujkoku p/m	15 Ls
Bērza p/m	17 Ls

Transporta izmaksas netiek ieturētas.
Piedāvājam slēgt līgumus ar fiksētām cenām.
Tālr. 25430031, 28330750. Info: www.ibiza.lv

SIA „Rudzāts” remontē visu veidu lauksaimniecības tehniku, pērk lietotu l/s tehniku un inventāru. Tālr. 27090989.

SIA „IBIZA” par augstām cenām iepērk meža īpašumus, visa veida cirsma, arī slapjās cirsma un vējgāzes. Tālr.: 29129421, 26640160.

PĒRK visu veidu mežus un mežu ar zemi, ieķīlātos mežus un mežus bez dokumentiem. Ātra izskatīšana. **IZSNIEDZ** kredītus pret meža ķīlu. Izskata visus variantus. Aicina uz sadarbību starpniekus. Tālr. 27127056.

SPERO SK sakārto savu pasaukti
● Sniedzam autopacēlāja pakalpojumus.
● Novācam bīstamos kokus: kapos, pie baznīcām, pie elektroliņām, pie privātmājām.
● Visa veida augstuma darbi. Tāl. 29419522.

Vispasaules Kristīgo dziednieku asociācijas dziednieks ZIGFRĪDS LIEDE pieņems Preiļu kultūras namā 8. un 22. decembrī no plkst. 9.00. Pieteikties personīgi. Tālr. 29656936.

Dažādi
29. novembrī autobusā Rožupe – Preiļi nozaudēts maks ar dokumentiem. Atradējam zvanīt uz tālr. 26463871 pret atlīdzību

Jēkabpils mežrūpniecība
● Pērk lapu koku un skuju koku mežus īpašumā.
● Pērk cirsma.
Tālr. 20272220, 29168689.

AS „Strenču MRS” pērk cirsma un mežus īpašumā. Tālr. 29168689.

Pērk cirsma un mežus īpašumā. Tālr. 29249106.

Par augstām cenām pērk visa veida mežus un zemi. Tūlītēja samaksa. Tālr. 26544864, 29215325.

Pērk lapu koku mežus īpašumā. Tālr. 20272220.

Pērk metāllūžņus, lietotu lauku tehniku un auto. Griežam uz vietas, sveram. Samaksa tūlītēja. Tālr. 25969839.

Pārdod visa veida metāla jumta segumus, sākot no 3 Ls/m², notek sistēmas un metāla konstrukcijas. Piegāde. Garantija. Tālr. 26360938.

CENU IZMAIŅAS!!!
SIA «Aļņi AS» iepērk
● **Zāģbaļķus** Ls/m³

Diam.	14-17	18-24	25<
EGLE	36	40-41	41-42
PRIEDE	26	32	36

Garumus iepriekš saskaņot!
Ir transports.
Korekta uzmērīšana. Samaksa uzreiz!
Tālr. 64866070, mob. tālr. 29806775.

Darbs ārzemēs – dzīvošana Latvijā?
Piedāvājam darbu **MEDMĀSĀM** Norvēģijā
AUGSTS ATALGOJUMS
ĒRTS DARBA GRAFIKS
IESPĒJA DZĪVOT LATVIJĀ
BEZMAKSAS norvēģu valodas kursi Latgales reģionā
orange
tamara@orangegroup.no
www.orangegroupbaltic.lv
+371 26 607 911
+371 67 223 990